मकालु गाउँपालिका
गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय
नुम, संखुवासभा

आर्थिक ऐन ,२०७५ (आ.व.०७५/०७६)
मकालु गाउँपालिकाको अर्थ सम्बन्धी प्रस्तावलाई कार्यान्वयन गर्न बनेको विधेयक

प्रस्तावना : मकालु गाउँपालिकाको आर्थिक वर्ष ०७५/०७६ को अर्थ सम्वन्धी प्रस्तावलाई कार्यान्वयन गर्नको निमित्त स्थानीय कर तथा शुल्क संकलन गर्ने, छुट दिने तथा आय संकलनको प्रशासनिक व्यवस्थ ागर्न वाञ्छनीय भएकोले ,

नेपालको संविधानको धारा २२८ को उपधारा (२) बमोजिम गाउँ सभाले यो ऐन बनाएको छ ।

१. **संक्षिप्त नाम प्ररम्भ :** (१) यस ऐनको नाम **"आर्थिक ऐन, २०७५"** रहेको छ ।
(२) यो ऐन २०७५ श्रावण १ गतेदेखि मकालु गाउँपालिका क्षेत्र भित्र लागु हुनेछ ।

२. **सम्पति कर** : गाउँपालिका क्षेत्र भित्र अनुसुचि (१) बमोजिम एकिकृत/सम्पति कर/घर जग्गा कर लगाइने र असुल उपर गरिनेछ ।

३. **भुमि कर (मालपोत)** : गाउँपालिका क्षेत्रभित्र जग्गामा त्यस्तो उपभोगका आधारमा अनुसुचि (२) बमोजिम भुमि कर (मालपोत) लागाइने र असुल उपर गरिने छ । (एकिकृत सम्पति कर लगाइएको अवस्थामा भुमि कर नलाग्ने)

४. **घर जगा वहाल कर** : गाउँपालिका क्षेत्र भित्र कुनै व्यक्ति वा संस्थाले भवन, घर, पसल, ग्यारेज, गोदाम, टहरा, छप्पर, जग्गा वा पोखरी पुरै वा आंशिक तवरले बहाल रकममा अनुसुचि (३) बमोजिम घर जग्गा बहाल कर लगाइने र असुल गरिनेछ ।

५. **व्यवसाय कर** : गाउँपालिका क्षेत्रभित्र व्यापार, व्यवसाय वा सेवामा पुंजिगत लगानि र आर्थिक कारोवारका आधारमा अनुसुचि (४) बमोजिम व्यवसाय कर लगाइने र असुल उपर गरिनेछ ।

६. **जडिबुट, कवाडि र जिवजन्तु कर** : गाउँपालिका क्षेत्रभित्र कुनै व्यक्ति वा संस्थाले ऊन, खोटो , जडिबुटि, वनकस, कवाडि माल र प्रचलित कानुनले निषध गरिएको जिवजन्तु वाहेकका अन्य मृत वा मारीएका जिवजन्तुको हाड, सिङ, प्वाँख, छाला जस्ता वस्तुको व्यवसाय कारोवार गरेवापत अनुसुचि (५) वमोजिम कर लगाइने र असुल उपर गरिनेछ ।

७. **सवारि साधन कर** : गाँउपालिका क्षेत्र भित्र दर्ता भएका सवारी साधनमा अनुसुचि (६) बमोजिम सवारी साधन कर लगाइने छ र उत्त कर सम्वन्धित प्रदेशले असुल गरी अन्तर सरकारी वित्त व्यवस्थापन ऐन, २०७४ बमोजिम स्थानिय तहको विभाज्य कोष मार्फत गाउँपालिकाको संचित कोषमा बाँडफाँड गर्नुपर्ने छ ।

८. **विज्ञापन कर** : गाउँपालिका क्षेत्र भित्र हुने विज्ञापनमा अनुसुचि (७) वमोजिम विज्ञापन कर लगाइने र असुल उपर गरिनेछ । यसरी कर संकलन गर्दा अन्तर सरकार वित्त व्यवस्थापन ऐन, २०७४ बमोजिम सम्वन्धित प्रदेशले निर्धारण गरेको विज्ञापन कर समेत संकलन गरी प्रदेश विभाज्य कोषमा राजश्व बाँडफाँड गर्नुपर्नेछ ।

९. **मनोरञ्जन कर** : गाउँपालिका क्षेत्रभित्र हुने मनोरञ्जन व्यवसाय सेवामा अनुसुचि (८) वमोजिम व्यवसाय कर लगाइने र असुल उपर गरिनेछ । यसरी कर संकलन गर्दा अन्तर सरकारी वित्त व्यवस्थापन ऐन, २०७४ बमोजिम सम्बन्धित प्रदेशले निर्धारण गरेको विज्ञापन कर समेत संकलन गरी प्रदेश विभाज्य कोषमा राजश्व बाँडफाँड गर्नुपर्नेछ ।

१०. **बहाल बिटौरी शुल्क** : गाउँपालिका क्षेत्रभित्र आफुल निमार्ण, रेखदेख वा संचालन गरेका हाट वजार, पसल वब सरकारी जग्गामा अनुसुचि (९) भए अनुसार वहाल बिटौरी शुल्क लगाइने र असुल उपर गरिनेछ ।

११. **पार्किङ शुल्क** : गाउँपालिका क्षेत्रभित्र कुनै सवारी साधनलाई पार्किङ सुविधा उपलब्ध गराए वापत अनुसुचि (१०) बमोजिम पार्किङ शुल्क लगाइने र असुल उपर गरिनेछ ।

१२. **ट्रेकिङ्ग, कोयोकिड, क्यानोइङ्ग, बन्जि जम्पिङग, जिपफ्लायार र ऱ्याफ्टीङग शुल्क** : गाउँपालिकाले आफ्नो क्षेत्र भित्र ट्रेकिङ्ग, कोयोकिड, क्यानोइङ्ग, बन्जि जम्पिङग, जिपफ्लायार र ऱ्याफ्टीङगसेवा वा व्यवसाय संचालन गरेवापत अनुसुचि (११) बमोजिम शुल्क लगाइने र असुल उपर गरिनेछ ।

१३. **सेवा शुल्क, दस्तुर** : गाउँपालिकाले निमार्ण , संचालन, वा व्यवस्कथापन गरेका अनुसुचि (१२) मा उल्लेखित स्थानिय पुर्वाधार र उपलब्ध गराइएको सेवामा सेवाग्रहि बाट सोहि अनुसुचिमा व्यवस्था भए अनूसार शुल्क लगाइने र असुल उपर गरिनेछ ।

१४. **पर्यटन प्रवेश शुल्क** : गाउँपालिकाले आफ्नो क्षेत्र भित्र निमार्ण गरेका उद्यान, पार्क, चिडियाखाना, ऐतिहासिक तथा पुरातात्विक सम्पदा, संग्रहलय जस्ता सम्पदा उपयोग गरे वापत पर्यटकहरुवाट अनुसुचि (१३) मा उल्लिखित दरमा पर्यटन प्रवेश शुल्क लगाइने र असुल उपर गरिनेछ ।

१५. **कर छुट** : यस ऐन वमोजिम कर तिर्ने दायित्व भएका व्यत्ति वा संस्थालाई कुनै पनि किसिमको कर छुट दिईने छैन ।

१६. **कर तथा शुल्क संकलन सम्वन्धि कार्यविधि** : यो ऐनमा भएको व्यवस्था अनुसार कर तथा शुल्क संकलन सम्वन्धि कार्यविधि गाउँपालिकाले तोके अनुसार हुनेछ ।

अनुसूची १ः गाऊँपालिकाले लगाउने सम्पत्ती करका क्षेत्र र दरहरु

आ.व. ०७४/७५ तथा आ.व. ०७५।७६ का लागि लागु हुने गरि एकिकृत सम्पत्ति करको प्रयोजनको लागि देहाय बमोजिम न्युनतम मूल्यांकनको दर रेट कायम गर्ने निर्णय गरियोः ।

क) सडक/गोरेटो मार्ग दायाँ वायाँ ३५ मिटर सम्म प्रति रोपनी

वड नं. १

- अरुण खोला देखि नुर्बुचौर सम्म गोरेटो रु. २,००,०००।
- वडा कार्यालय ठांगे टोल रु. ५,००,०००।
- जिमिगाउं, एंलुवा मयुम, ढांडगाउं, नुर्बुचौर गोरेटोहरु रु. १,५०,०००।
- अन्य गोरेटो रु. १,००,०००।

वड नं. २

- अरुण देखि लुमलुम्मा रु. ३,००,०००।
- थरी गाउं रु. २,००,०००।
- लुमलुम्मा देखि मुलगाउं रु. २,००,०००।
- मुलगाउं देखि सेदुवा वांगे बजार रु. १,००,०००।
- वंगेवजार देखि सेदुवा वजार रु. १०,००,०००।
- सेदुवा वजार देखि टांसीगाउं रु. ३,००,०००।
- सेदुवा देखि सेक्देम रु. ३,००,०००।
- बेंशी, गैरीगाउं, सुवेदी गाउं रु. २,००,०००।
- सेदुवा देखि एन्देम रु. ३,००,०००।
- मुर्मिडांडा वायुम रु. २,००,०००।
- अन्य गोरेटो रु. १,००,०००।

वडा नं. ३.

- अरुणदेखि नयांवस्ती गढीडांडा सम्म रु. १०,००,०००।
- गढीडांडा देखि वडा नं. ४ पावाखोला जाने कृषि सडक चोक सम्म १५,००,०००।
- वडा नं. ४ पावाखोला जाने कृषि सडक चोक देखि उवागाउं सम्म रु ८,००,०००।
- उवा देखि डाडो खोला सम्म ३,००,०००।
- गढी डांडा जिरो पईन्ट देखि साल विसाउने सम्म रु. २०,००,०००।
- साल विसाउने देखि पोखरे सम्म रु.६,००,०००।
- पोखरे देखि हेंखुवाधारा सम्म रु. ५,००,०००।
- गढीबाट जमुने हुंदै गोलेचौर सम्म रु .६,००,०००।
- गोलेचौर देखि माने सम्म रु. ८,००,०००।
- माने देखि सिम्मा ग्राउण्ड सम्म रु. ४,००,०००।
- सिम्मा वजार रु. १५,००,०००।
- गोलेचौर आहालडांडा सम्म रु. ८,००,०००।
- आहालडांडा आला सम्म रु. ३,००,०००।
- हाईवे देखि छिरिन्ते हुंदै गढी जाने कृषि सडक ५,००,०००।
- ४ नं. जाने हाईवे चोकबाट वारि बलौटे पुल अरुण नदीको रु. ५,००,०००।
- गोरेटो बाटोले छोएको अन्य रु. २,००,०००।

वडा नं. ४

- अरुण पारि सिरुटार बजार ईखुवा खोला बिच रु. ८,००,०००।
- ईखुवा देखि आहाले खेत सम्म रु. १,००,०००।
- आहाले देखि कारमाराङ वडा कार्यालयको जग्गा सम्म रु. ३,००,०००।
- कारमाराङ वस्ती रु. ५,००,०००।
- अन्य गोरेटो बाटो रु.२,०००००।

वडा नं. ५

- मकालु ५ देउरालीबाट रानीढुंगा सम्म प्रति रोपनी रु. ५,००,०००।
- रानीढुंगा लांलिङ्ग सम्म प्रति रोपनी रु. ३,००,०००।
- लांलिङ्ग घुम्तिचोक सम्म प्रति रोपनी रु. १५,००,०००।
- घुम्तिचोक बस काउन्टर सम्म प्रति रोपनी रु. १५,००,०००।
- बस काउन्टर देखि सिंहेश्वरी मा.वि. स्कुलडांडा प्रति रोपनी रु. २०,००,०००।
- हाईवेबाट नुम बजार भित्र २५,००,०००।
- नुमबजार देखि ठाडोबाटो तथा अन्य कृषि सडक हुदै हाईवे जानेवाटो प्र.रो. १०,००,०००।
- नुम बजारबाट आम्रङ जानेबाटो चिलाउने चौतारो सम्म तथा खोकताक जानेबाटो राईगाउ सम्म रु. ५,०००००।
- सिंहेश्वरी मा.वि. स्कुलडांडा देखि कटुवाल डांडा हुंदै फ्याक्सिंदा वेंशि सम्म सम्म प्रति रोपनी रु. १०,००,०००।

- हाईवे संग जोडिएका अन्य कृषि सडक प्रति रोपनी रु. ३,००,०००।
- कटुवालडांडाबाट चम्लाखर्क जाने बाटो प्रति रोपनी रु.३,००,०००।
- देउराली सोलाखानी जाने कृषि सडक प्रति रोपनी रु.३,००,०००।
- साविक नुम गा.वि.स. वडा नं. ४,५ र ६ अन्तरगतका अन्य गोरेटो बाटोले छोएको प्रति रोपनी रु १,५०,०००।
- साविक नुम गा.वि.स. वडा नं. २, अन्तरगतका अन्य गोरेटो बाटोले छोएको प्रति रोपनी रु २ ,००,०००।
- साविक नुम गा.वि.स. वडा नं. १ अन्तरगतका अन्य गोरेटो बाटोले छोएको प्रति रोपनी रु.१ ,००,०००।
- साविक नुम गा.वि.स. वडा नं. ३,७,८,९ अन्तरगतका अन्य गोरेटो बाटोले छोएको प्रति रोपनी रु.१ ,५०,०००।

वड नं. ६

- अरुण नदी देखि सुन्तलेघाट वडा कार्यालय डांडा गाउं पैरेनी पूर्व पश्चिम वडा सिमाना क्षेत्र भित्र रु. २,००,०००।
- वडा कार्यालय डांडागाउं(पैरेनी) आसपास क्षेत्र भित्र रु. ५,००,०००।
- वडा कार्यालयबाट ढोलडांडा आहाले गैरी सम्म रु.१,५०,०००।
- कन्या तथा वालेङ आधारभुत विद्यालय क्षेत्र आसपास रु. ३,००,०००।
- जालपा तथा धर्मभक्त आ.विद्यालय आसपास क्षेत्र रु. २,००,०००।
- अन्य गोरेटो १,००,०००।

माथिका जग्गाहरु वाहेक अन्य जग्गाहरुको हकमा

(क) **खेत**

किसिम	**अब्बल**	**दोयम**	**सिम**	**चाहार**
दर प्रति रोपनि	१५०,०००।००	१,००,०००।००	५०,०००।००	२५,०००।००

(ख) पाखो/वारी

किसिम	**अब्बल**	**दोयम**	**सिम**	**चाहार**
दर प्रति रोपनि	६५,०००।००	४४,०००।००	३३,०००।००	२२,०००।००

(घ) घर तथा संरचनाको मूल्यांकन प्रति वर्ग फिट रु.

क) कच्चि गाह्रो वा जस्ता वा तख्ताले बारेर फुसको छानाप्रति वर्ग फुट रु.८५०।
ख) कच्चि गाह्रो वा जस्ता वा तख्ताले बारेर जस्ता/टायल छानाप्रति वर्ग फुट रु.१३५०।
ग) पक्कि गाह्रो जस्ता छानाप्रति वर्ग फुट रु.२,५००।
घ) पक्कि आर सि.सि. घर ढलानप्रति वर्ग फुट रु.३५००।
ङ) पक्कि घर लोड व्यारीङ्गप्रति वर्ग फुट रु.३,०००।
घ) अन्य टहरा प्रति वर्ग फुट रु. १५०।

पूनश्च : माथी उल्लेख हुन छुट भएका तथा नयां ट्र्याक खोलीएका सडकसंग जोडिएका ३० मिटर दायां वायांको जग्गाको मूल्यांकन सम्वन्धित व्यक्तिको घोषणा, गाउं कार्यपालिकाको कार्यालयको प्राविधिक शाखा तथा राजश्व शाखाको सिफारिसमा गाउं कार्यपालिकाबाट स्विकृत भए अनुरुप कायम हुने छ ।

एकीकृत सम्पत्ति करको दर

क्र.स.	करयोग्य एकीकृत सम्पत्तिको मूल्य	बार्षिक दर	कैफियत
१	पाँच लाख रुपैयाँसम्मको मूल्यांकनमा	एक मुष्ठ रु ५०। (पचास)	
२	पचास लाख रुपैयाँसम्म	प्रति लाख रु.१०। (दश)	
३	एक करोड रुपैयाँसम्म	प्रति लाख रु.२०। (विस)	
४	दुई करोड रुपैयाँसम्म	प्रति लाख रु.२५। (पच्चिस)	
५	तिन करोड रुपैयाँसम्म	प्रति लाख रु.३०। (तीस)	
६	पाँच करोड रुपैयाँसम्म	प्रति लाख रु. ४५। (पैंतालिस)	
७	पाँच करोड भन्दा माथि	प्रति लाख ५०। (पचास)	

नोट : मुल्यांकन रकमलाई रु लाखमा (Round Figure)मा परिणत गरी करको दर निर्धारण हुनेछ ।

माथि उल्लिखित दरको आधारमा लाग्ने कर :

क्र.स.	मुल्याङकन रकम लाखमा	करको दर	जम्मा कर रकम	कैफियत
१	५०	१०	५००	
२	१००	२०	२०००	
३	२००	२५	५०००	
४	३००	३०	९०००	
५	५००	४५	२२५००	
६	१०००	५०	५००००	
७	१५००	५०	७५०००	

पुनश्चः माथि उल्लेखित स्वीकृत एकिकृत सम्पति कर लगायतका अन्य कर दस्तुर मिति २०७५।४।१ देखि लागू हुने निर्णय गरियो । यस आ.व. मा उल्लेखित कर दस्तुर लागु नहुंदा विगतमा लिईएका एकिकृत सम्पति कर बाहेकका कर दस्तुर यसै अनुरुप लिएको मानि एकिकृत सम्पति करको हकमा कसैले जरुरी काम फुकाउन मालपोत तिरीसकेको भएता पनि नियमानुसारको एकिकृत सम्पति करमा आवद्ध हुनु पर्ने, एकिकृत सम्पति करमा आवद्ध हुंदा मालपोत वापत तिरेको कर कटाई बांकी हुन आउने रकम असुल उपर गर्ने/गराउने निर्णय गरियो ।

अनुसूची २ः गाऊँपालिकाले लगाउने भूमीकर (मालपोत)

१. मालपोत

क) खेत/बारी ५ रोपनी सम्म रु.२५ , ५ देखी २० रोपनी सम्म प्रति रोपनी रु. ५ का दरले, २० रोपनी भन्दा माथी प्रति रोपनी रु. ८ का दरले, वडा नं. ५ नुम, वडा नं. ३ गढी प्रति रोपनी रु. १०० तथा वडा नं. ३ सिम्मा र वडा नं. २ सेदुवा बजार क्षेत्रको घडेरी जग्गा प्रति रोपनी रु. ७५ का दरले कायम गर्ने ।

जरीवाना : १ वर्ष सम्म नबुझाएमा २५ प्रतिशत थप, १ देखि ५ वर्ष सम्म नबुझाएमा ३५ प्रतिशत थप, ५ देखि ७ वर्ष नबुझाएमा ५० प्रतिशत, ७ देखि १० वर्ष नबुझाएमा ७५ प्रतिशत थप र १० वर्ष भन्दा बढी अवधी नबुझाएमा १०० प्रतिशत थप जरिवाना लाग्ने ।
(नोट :आ.व. ०७४/७५ असार मसान्त भन्दा अगाडीको लागि मात्र)

अनुसूची ३ः गाऊँपालिकाले लगाउने घर जग्गा वहाल करका क्षेत्र र दरहरु

- आफ्नो क्षेत्रभित्रको घर, पसल, ग्यारेज, गोदाम, टहरा, शेड, (छप्पर), कारखाना, जग्गा वा पोखरी पुरै वा आंशिक रुपमा बहालमा दिएकोमा सम्बन्धित धनीबाट बहाल कर कार्यालयको सहित २ दुई प्रतिशत ।
- आफ्नो क्षेत्रमा आफुले निर्माण, रेखदेख वा संचालन गरेको हाट बजार र सार्वजनिक स्थल, ऐलानी जग्गा वा बाटोको छेउमा अस्थायी पसल थाप्न दिएबापत प्रति बर्गफुट मासिक बहाल बिटौरी रु. २।-

अनुसूची ४ः गाऊँपालिकाले लगाउने व्यवसाय करका क्षेत्र र दरहरु

क्र.स.	व्यवसायको प्रकार	न्युनतम (रु.)	अधिकतम (रु.)	कायम दर रु.	कैफियत
१)	**व्यापारिक बस्तु**				
	क) चुरोट, रक्सी, ज्वेलरी, भिडियो, क्यासेट रिकर्डर तथा प्लेयर, आदिको थोक तथा खुद्रा व्यापारमा	७५०।-	१०,००० ।-	ठुला ५००० मझौला ३००० साना १०००	
	ख) निर्माण सामग्री, कम्प्युटर, विद्युत सामान, क्यामेरा, टेलिभिजन, रेडियो, कार्पेट, पेट्रोलियम पदार्थ जस्ता बस्तुको थोक तथा खुद्रा व्यापारमा	५००।-	५००० ।-	ठुला २५०० मझौला १५०० साना ५००	

	ग) दैनिक उपभोगका खाद्य पदार्थ, सुति कपडा,आदिको थोक तथा खुद्रा व्यापारमा	३६०।-	१००० ।-	ठुला ८०० माझौला ५०० साना ३६०	
	घ) सवारी साधन विक्रेता	३६०।-	१००० ।-	१०००	
२)	**विशेषज्ञ परामर्श तथा अन्य व्यवसायिक सेवा**				
	क) चिकित्सक	३६० ।-	३०००।-	२०००	
	ख) कविराज	३६० ।-	१०००।-	५००	
	ग) इन्जिनियर	३६० ।-	३०००।-	२०००	
	घ) कानुन व्यवसायी	३६० ।-	३०००।-	२०००	
	ङ) लेखा परिक्षक	३६० ।-	३०००।-	२०००	
	च) दन्त चिकित्सक	३६० ।-	३०००।-	२०००	
	छ)अनुसन्धानकर्ता तथा परामर्श दाता	३६० ।-	३०००।-	२०००	
	ज) कम्प्युटर एनालिष्ट तथा प्रोग्रामर	३६० ।-	३०००।-	१५००	
	झ) विमा एजेन्ट	३६० ।-	३०००।-	२०००	
	ञ) सर्भेयर	३६० ।-	३०००।-	२०००	
	ट) अनुवादक	३६० ।-	३०००।-	२०००	
	ठ) पशु चिकित्सक	३६० ।-	३०००।-	२०००	
	ड) शेयर दलाल	३६० ।-	३०००।-	३०००	
	ढ) सामान ढुवानीकर्ता तथा कम्पनी	७५० ।-	३०००।-	२०००	
	ण) संस्थागत पेन्टर	५,००० ।-	१५,०००।-	५०००	
३)	**निर्माण व्यवसाय** : गाउपालिकामा प्रधान कार्यालय भएको निर्माण व्यवसायमा	२००० ।-	१०००० ।-	क.१०००० ख.७००० ग.५००० घ. २०००	
४)	**उत्पादनमुलक उद्योग** : कोरा माल वा अर्ध प्रशोधित माल वा खेर गैरहेको माल सामानको वा अन्य माल सामान प्रयोग वा प्रशोधन गरि उत्पादन गर्ने उद्योगमा	२००० ।-	१०००० ।-	ठुला ५००० मझौला ३००० साना २०००	
५)	**उर्जामुलक उद्योग** : जलश्रोत, वायु, सोर्यशक्ति, कोइला, प्राकृतिक तेल, ग्यास, वायोग्यास तथा अन्य श्रोतहरुबाट उर्जा पैदा गर्ने उद्योग व्यवसायमा	२००० ।-	५००० ।-	३०००	
६)	**कृषि तथा वनजन्य उद्योग** : मुलत कृषि वा वन पैदावरमा आधारित व्यवसायमा	१५०० ।-	१०,००० ।-	ठु. १०,००० म. ५,००० सा. २,५००	
७)	**खनिज उद्योग**: खनिज उत्खन वा प्रशोधन गर्ने व्यवसायमा	१५०० ।-	१०,००० ।-	१०,०००।	

८)	**पर्यटन उद्योग:** पर्यटक, आवास, मोटेल, होटेल, रेष्टुरा रिसोर्ट, ट्राभल एजेन्सी, स्कीइङ, ग्लाइडिङ, वाटर च्याप्टीङ, पोनी ट्रेकिङ, पदयात्रा, गल्फकोर्स, पोलो आदि उद्योग व्यवसायमा	१००० ।-	५०,००० ।-	होटल साना :१००० होटल मझौला :२५०० रेष्टुरेन्ट :३००० पर्यटक होटल: ३००० ट्राभल एजेन्सी :३००० अन्य :५०००	
९)	सेवा, जिनिङ्ग तथा वेलिङ्ग व्यवसाय, चलचित्र व्यवसाय, सार्बजनिक परिवहन, फोटोग्राफि, प्रयोगशाला, हवाई सेवा, शीत भण्डार आदि उद्योग व्यवसायमा	४०० ।-	७००० ।-	१५००	
१०)	**निर्माणउद्योग :** सडक, पुल, रोपवे, रेलवे, टनेल, फ्लाइङ ब्रिज तथा औद्योगिक व्यापारिक एबं आवास कम्प्लेक्स आदि निमार्ण/संचालन गर्ने व्यवसायमा	१००० ।-	१०००० ।-	५०००	
११)	**संचार सेवा :**				
	क) निजी क्षेत्रको हुलाक सेवा	३६० ।-	१५०० ।-	५००	
	ख)निजिक्षेत्रका टेलिफोन, फ्याक्स सेवा, फोटोकपी,मोबाइल फोन, आइएसडी, एसटिडी, इमेल इन्टरनेट, रेडियो पेजिङ	३६० ।-	१५०० ।-	१०००	
	ग) कुरियर सेवा	३६० ।-	१५०० ।-	५००	
	घ) छपाई तथा प्रकाशन	३६० ।-	३००० ।-	२०००	
१२)	**वित्तीय सेवा**				
	क) नेपाल सरकारको पुर्ण स्वामित्वमा रहेको बाहेक आर्थिक कारोबार गर्ने बाँणिज्य बैङ्क	५००० ।-	५०,००० ।-	१५,०००	
	ख) आर्थिक कारोबार समेत गर्ने वित्तीय कम्पनीको मुख्य कार्यालय	५००० ।-	१०००० ।-	५०००	
	ग) वित्तीय कम्पनी शाखा कार्यालय	१००० ।-	३००० ।-	३०००	
	घ) वीमा कम्पनी	५००० ।-	१०००० ।-	७०००	
	ङ) विदेशी मुद्रा सटही	१००० ।-	३००० ।-	२५००	
	च) धितोपत्र कारोबार	१००० ।-	३००० ।-	२५००	
	छ) सहकारी बैङ्क	१००० ।-	२००० ।-	१५००	
१३)	**स्वास्थ्य सेवा**				
	क) गैरसरकारी अस्पताल	१५०० ।-	५००० ।-	५०००	
	ख) नर्सिङ होम	२५०० ।-	५००० ।-	५०००	
	ग) क्लिनिक तथा ल्याब	५०० ।-	३००० ।-	२५००	
१४)	**शिक्षा सेवा**				
	क) निजी क्षेत्रका स्कुल, क्याम्पस, विश्वविद्यालय	३६० ।-	१००० ।-	१०००	
	ख) तालिम तथा अनुसन्धान केन्द्र	१००० ।-	३००० ।-	२०००	
	ग) टाइपिङ, कम्प्युटर तथा भाषा प्रशिक्षण केन्द्र	१००० ।-	३००० ।-	२०००	
	घ) अन्तर्राष्ट्रिय गैरसरकारी संस्था	२५०० ।-	५००० ।-	५०००	

१५)	**मर्मत तथा सम्भार सेवा**				
	क) हेभी इक्विपमेन्ट बस, ट्रक, कार, मोटरसाइकल, टेम्पो, साइकल मर्मत कारखाना मोटरसाईकल	१०० ।-	३००० ।-	गाडी :२००० अन्य रु. १०००	
	ख) रेडियो, टिभी, घडी, प्रेसरकुकर, हिटर, टेलिफोन सेट, विधुतिय सामग्री मर्मत केन्द्र	१०० ।-	१५०० ।-	१०००	
१६)	**अन्य सेवा**				
	क) विज्ञापन सेवा	३६० ।-	१५०० ।-	१५००	
	ख) बैदेशिक रोजगार सेवा	१००० ।-	५००० ।-	५०००	
	ग) स्वदेशी रोजगार सेवा	३६० ।-	१५०० ।-	१०००	
	घ) सेक्रेटेरियल सेवा	१००० ।-	१५०० ।-	१०००	
	ङ) हाउजिङ तथा घरजग्गा खरिद विक्रि, रियल स्टेट	१५०० ।-	५००० ।-	५०००	
	च) व्युटिपार्लर, केश श्रृंगार, ड्राइ क्लिनर्स, फोटो स्टुडियो, सिलाई आदि	३६० ।-	१५०० ।-	१०००	
	छ) साइनबोर्ड बनाउने पेन्टिङ्ग सेवा	३६० ।-	१५०० ।-	१०००	
	ज) पशु बधशाला	१००० ।-	३००० ।-	१०००	
	झ) मासु विक्रेता	३६० ।-	१००० ।-	१०००	
	ञ) फुल र विरुवा विक्रेता	३६० ।-	१००० ।-	५००	
	ट) पुल हाउस	३६० ।-	१००० ।-	१०००	
	ठ) खोटो व्यवसायी	३६० ।-	१००० ।-	१०००	
	ड) सिसा, प्लाइउड विक्रेता	३६० ।-	१००० ।-	१०००	
	ढ) भाँडाकुँडा विक्रेता	३६० ।-	१००० ।-	१०००	
	ण) स्टिल, काठ, फर्निचर विक्रेता	५०० ।-	१५०० ।-	१५००	
	त) खेलौना, उपहार(गिफ्ट) विक्रेता	१०० ।-	५०० ।-	५००	
	थ) केबुल नेटवर्किङ	५००० ।-	५०००० ।-	१०,०००	
१७)	**१७. अन्य व्यवसाय**				
	क) पार्क, पिकनिक स्पर्ट	७५० ।-	१००० ।-	१०००	
	ख) क्यासिनो	५०००० ।-	१,००,०००	७५०००	
	ग) टुर अपरेटर	२५०० ।-	४००० ।-	३०००	
	घ) मसाज पार्लर	१००० ।-	३००० ।-	१५००	

१८. अस्थाई हाट बजार वा घुम्ती पसल : यस अनुसुचिमा अन्यत्र जुनसुकै कुरा लेखिएको भएपनि अस्थायी हाटबजारमा वा घुम्ती पसल राखी गरिने देहायको व्यवसायमा पटके रुपमा देहाय बमोजिम व्यवसाय कर :

- घुम्ती मोबाइल पसल, खुन्चा समेतमा २५ रुपैया
- चौपाया प्रति गोटा २५ रुपैया
- हाँस, कुखुरा आदि प्रति गोटा १० रुपैयाँ
- साग सब्जी र फलफुल पसल ५ रुपैयाँ
- अन्य १० रुपैयाँ ।

१९. माथिको वर्गिकरणमा समाबेश नभएका सेवा, व्यवसायको कारोबार र स्तर हेरी बार्षिक नियमानुसार १०० देखी ५००० सम्म ।

अनुसूची ५: गाऊँपालिकाले लगाउने जडिबुटी, कवाडी र जीवजन्तु करका क्षेत्र र दरहरु

क्र.सं	व्यापारिक बस्तुको नाम	कायम दर रु	कैफियत
१	अलैंची प्रति कि.ग्रा.	७	
२	अम्लीसो प्रति कि.ग्रा	०.५	
३	मजिटो प्रति कि.ग्रा	०.५	
४	रिठ्ठा प्रति कि.ग्रा	०.५	
५	अमला प्रति कि.ग्रा	०.५	
६	हर्रो वर्रो प्रति कि.ग्रा	५	
७	हाडे लसुन प्रति कि.ग्रा	१	
८	कागति प्रति कि.ग्रा	५	
९	चिरैतो प्रति कि.ग्रा	५	
१०	सतुवा प्रति कि.ग्रा	२०	
११	वन लसुन प्रति कि.ग्रा	२०	
१२	यार्सा गुम्वा क वर्गको	५०००	
१३	यार्सा गुम्वा ख वर्गको	५००	
१४	खेखिम प्रति कि.ग्रा	२०	
१५	जटामसि प्रति कि.ग्रा	३०	
१६	कुड्की प्रति कि.ग्रा	५०	
१७	पदमचाल प्रति कि.ग्रा	२०	
१८	हाडजोर प्रति कि.ग्रा	३०	
१९	सुनपाती भैरुङ्गपाती प्रति कि.ग्रा	०.५	
२०	लोड सल्ला गोब्र सल्ला प्रति कि.ग्रा	२५	
२१	च्याउ कालो प्रति कि.ग्रा	२००	
२२	च्याउ रातो प्रति कि.ग्रा	५०	
२३	बिखमा प्रति गोटा	१	
२४	स्यामफुल प्रति कि.ग्रा	५	
२५	ठूलो ओखती प्रति कि.ग्रा	१०	
२६	अल्लो प्रति कि.ग्रा	२०	
२७	सिक्रे प्रति कि.ग्रा	१०	
२८	अर्गेली प्रति कि.ग्रा	५	
२९	कुर्सिमला प्रति कि.ग्रा	३	
३०	चाबो प्रति कि.ग्रा	५	
३१	पिप्ला प्रति कि.ग्रा	३	
३२	वन आलु प्रति कि.ग्रा	५००	
३३	तुवा प्रति कि.ग्रा	५०	

चौपाया व्यवसाय कर

क्र.सं	व्यापारिक बस्तुको नाम	कायम दर रु	कैफियत
१	गाई, गोरु प्रति गोटा	१००	

२	च्याङग्रा प्रति गोटा	५०	
३	भेडा खसी बोका प्रति गोटा	५०	
४	चौरी प्रति गोटा	१५०	
५	खच्चड प्रति गोटा	५०	
६	उन प्रति कि.ग्रा.	५	
७	राडी पाखी क वर्ग प्रति गोटा	१००	
८	राडी पाखी ख वर्ग प्रति गोटा	५०	
९	रांगा भैसी प्रति गोटा	१५०	
१०	चमर प्रति गोटा	५	

अनुसूची ६ः गाऊँपालिकाले लगाउने सवारी साधन करका क्षेत्र र दरहरु

१. सवारी दर्ता तथा बार्षिक सवारी कर

- बस, ट्रक, लरी र अन्य हेभि गाडिमा रु. ३०००
- ट्याक्टर रु. २०००
- भाडाको कार, जिपमा रु. ५००
- भाडाको कार, टेम्पोमा रु. ३००
- भाडाको मिनिबसमा रु. १०००
- निजि कार, टेम्पो, मिनिबसमा रु. ५००
- स्कुटर, मोटरसाईकल तथा अन्य सवारी साधन : २००
- ठेलागाडा तथा रिक्सामा रु. ५०

द्रष्टब्यः- एक गाउंपालिकाले सवारी दर्ता तथा वार्षिक सवारी कर लिएपछि अर्को गाउंपालिकाले लिने छैन ।

२. पटके सवारी कर

- निजी तथा भाडाका बस, ट्रक र ट्रयाक्टरमा रु. २०
- मिनिबसमा रु.१०
- निजि तथा भाडाका कार, टेम्पामा रु. १०
- हेलीकोप्टर रु.५००।
- अन्य सवारी साधनमा रु ५

३. दर्ता तथा संचालन ईजाजत दस्तुर :गाउंपालिका क्षेत्रमा ठेला, रिक्सा, टाँगा आदि दर्ता रु. ५० ।-

अनुसूची ७ः गाऊँपालिकाले लगाउने विज्ञापन करका क्षेत्र र दरहरु

क.स.	दस्तुर	दर	कैफियत
१	विज्ञापन प्रचार प्रसारको होडिङ्ग बोर्ड प्रतिगोटा	५ वर्ग फि. सम्मको रु. ५००।, १० वर्ग फिट सम्मको रु.२०००। र १० वर्ग फिट माथी रु.३०००। प्रति गोटा	

अनुसूची ८: गाउँपालिकाले लगाउने मनोरञ्जन करका क्षेत्र र दरहरु

क.सं	व्यापारिक बस्तुको नाम	कायम दर रु	कैफियत
१	सिनेमा हल तथा मनोरञ्जन प्रर्दशन स्थलको प्रवेश	२ %	
२	जादु, सर्कस, चटक प्रर्दशन	५०० प्रति दिन	

अनुसूची ९: गाउँपालिकाले लगाउने बहाल बिटौरी शुल्कका क्षेत्र र दरहरु

क.सं	व्यापारिक बस्तुको नाम	कायम दर रु	कैफियत
१	टहरो, छाप्रो (मासिक)	५०	
२	घुम्ति पसल (मासिक)	५०	
३	ठेला गाडा (मासिक)	५०	
४	हाट वजारमा प्रत्येक पसल (मासिक)	५०	

अनुसूची १०: गाउँपालिका वा नगरपालिकाले लगाउने पार्किङ्ग शुल्कका क्षेत्र र दरहरु

- गाउंपालिकाले आफुले व्यवस्था गरेका सवारि पार्कमा पार्किङ्ग गरिएका मिनिबस, ट्रक, ट्याक्टरमा पार्किङ्ग गर्ने समयको आधारमा एकपटकमा ४० रुपैयाँ
- गाउंपालिकाले आफुले निर्माण गरि संचालन गरेको आधुनिक सुविधा सम्पन्न बसपार्कमा समयको आधारमा एकपटकमा ४० रुपैयाँ
- गाउंपालिकाले आफुले तोकेको कार पार्किङ्ग क्षेत्रमा पार्किङ्ग गर्ने कारमा समयको आधारमा एकपटकमा २० रुपैयाँ
- प्रकरण १,२ र ३ मा उल्लेखित सवारी साधन बाहेक अन्य सवारीकालागि समयको आधारमा १० रुपैया

अनुसूची ११: गाऊँपालिकाले लगाउने ट्रेकिङ्ग, कोयोकिड, क्यानोइङ्ग, बन्जी जम्पिङ्ग, जिपफ्लायर र र्‍याफ्टीङ्ग शुल्कका क्षेत्र र दरहरु

क.स.	दस्तुर	दर	कैफियत
१	मकालु हिमाल आरोहण सार्क राष्ट्र भित्रलाई	५०००	

२	मकालु हिमाल आरोहण एशिया भित्रलाई	१००००	
३	मकालु हिमाल आरोहण अन्य राष्ट्लाई	१५०००	
४	मकालु आधार सिविर सम्म ट्रेकीङ सार्क राष्ट्र भित्रलाई	२००	
५	मकालु आधार सिविर सम्म ट्रेकीङ एशिया भित्रलाई	५००	
६	मकालु आधार सिविर सम्म ट्रेकीङ अन्य राष्ट्लाई	१०००	
७	र्‍याफ्टीङ्ग सार्क राष्ट्र भित्रलाई	५००	
८	र्‍याफ्टीङ्ग एशिया भित्रलाई	१०००	
९	र्‍याफ्टीङ्ग अन्य राष्ट्र भित्रलाई	१५००	

अनुसूची १२: गाऊँपालिकाले लगाउने शुल्क तथा दस्तुरका क्षेत्र र दरहरु

सि..नं	दस्तुर	कायम रकम	कैफियत
१	बंशजको आधारमा नागरिकता शिफारिस	२००	
२	नाम छुट तथा सनाखत नागरिकता शिफारिस	२००	
३	अंगिकृत नागरिकता शिफारिस	५००	
४	नाता प्रमाणित	५००	
५	क. पञ्जिकरण सिफारिस ख. पञ्जिकरण बिलम्ब शुल्क ग. पञ्जिकरण प्रतिलिपि शुल्क	२०० ५० ३००	
६	नाम,थर,जन्म मिति,ठेगाना,प्रहरि रिपोर्ट,साथै जातियता सम्बन्धि सिफारिस	२५०	
७	घर जग्गा तथा पेन्सन नामशारि सिफारिस	३००	
८	घर बाटो भएको सिफारिस	४००	
९	सम्बन्ध बिच्छेद सिफारिस	५००	
१०	पानि, बिद्युत,टेलिफोन जडान सम्बन्धि सिफारिस	२५०	
११	बिद्यालय स्तर बृद्धि सिफारिस	१०००	
१२	अंग्रेजी भाषामा सिफारिस वा अंग्रजिमा रुपान्तरण	१०००	
१३	चार किल्ला प्रमाणित	३०० मालपोत, ५०० वित्तीय	
१४	मेला ,उत्सब ,महोत्सब लगाउने सिफारिस	५०००	
१५	१ रोपनी भन्दा कम जग्गा प्लटिङ गर्नको लागि सिफारिस	१०००	

१६	१ देखि ३ रोपनी सम्म जग्गा प्लटिङ गर्नको लागि सिफारिस	३०००	
१७	५ रोपनी भन्दा बढि जग्गा प्लटिङ गर्नको लागि सिफारिस	५०००	
१८	संघ सस्था दर्ताको लागि सिफारिस	५००	
१९	अन्य बिशेष प्रकृतिका सिफारिस	५००	
२०	रुख कटान सिफारिस (उत्तिस,सल्ला,सिरिस,) प्रतिरुख	५०	
२१	रुख कटान सिफारिस (चिलाउने, पात्ले) प्रति रुख	१००	
२२	रुख कटान सिफारिस (खयर, साल) प्रति रुख	१५०	
२३	नक्सा प्रमाणित प्रतिपेज	१००	
२४	सर्जमिन दस्तुर	१०००	
२५	विपन्न असहाय तथा छात्रवृत्ती सिफारीस	निशुल्क	
२६	माईक्रो हाईड्रोपावर सिफरिस	५०००	
२७	घरेलु तथा सानाउद्योग संचालन स्वीकृती	१०००	
२८	मझौलाउद्योग संचालन स्वीकृती	५०००	
२९	ठुलो उद्योग संचालन स्वीकृती	१०,०००	
३०	सस्था दर्ता सिफारिस	१०००	
३१	कच्ची घर सम्पन्न सिफारिस प्रमाणित	५००	
३२	पक्की घर सम्पन्न सिफारिस प्रमाणित	१०००	
३३	हाटबजार दर्ता शुल्क	१०००	
३४	व्यवसाय नविकरण दस्तुर १ लाख सम्म रु. २००।, ५ लाख सम्म रु. ३००।, २० लाख सम्म रु. ५००। र बीस लाख माथि रु. १०००।		

पुनश्च : **सामुदायिक वनको वा सार्बजनिक संस्थाका रुख कटान गर्नु पर्दा माथि उल्लेखित दरको दोब्बर लाग्नेछ** (घरायसी प्रयोजन वाहेक)

ख. टिकट तथा निवेदन दस्तुरभ

सि..नं	दस्तुर	कायम रकम	कैफियत
१	मुद्धा,उजुरी निवेदन दर्ता	५०	
२	तारेक,मिलापत्र एवम् सहमति	५००	
३	भवन निर्माण तथा नक्सा पास निवेदन दर्ता	१०००	पक्किको लागि
४	भवन निर्माण तथा नक्सा पास निवेदन दर्ता	१००	कच्चिको लागि

ग. घर नक्सा पास दस्तुर रु.

सि.नं	दस्तुर	कायम रकम	कैफियत
१	कम्पाउण्ड वाल प्रति रनिङ फिट	१.५	
२	कच्ची घर प्रति वर्ग फिट ग्रामिण क्षेत्र	१.५	
३	लोड वाइरिङ घर प्रति वर्ग फिट (कच्चीसडक)	२.५	
४	आर.सि.सि.घर प्रति वर्ग (कच्ची सडक)	३	
५	आर.सि.सि.घर प्रति वर्ग(पक्की सडक)	५	
६	लोड वाइरिङ घर प्रति वर्ग फिट (पक्की सडक)	३	
७	नक्सा संसोधन साबिक माथि	२० प्रतिसत थप	

घ. हल भाडा

सि.नं	दस्तुर	कायम रकम	कैफियत
१	गाउंपालिकामा रहेको हल प्रति दिन	१५००	
२	वडा केन्द्रमा रहेका वडा कार्यालय तथा विषयगत कार्यालयका हल प्रतिदिन	१०००	
३	सामुदायिक भवन प्रति दिन	२५००	

अनुसूची १३ः गाऊँपालिकाले लगाउने पर्यटन प्रवेश शुल्कका क्षेत्र र दरहरु

सि.नं	दस्तुर	कायम रकम	कैफियत
१	तोकिएको पर्यटन क्षेत्र भित्र प्रवेश शुल्क जिल्लाबासी लाई	५०	
२	तोकिएको पर्यटन क्षेत्र भित्र प्रवेश शुल्क अन्य स्वदेशी लाई	१००	
३	तोकिएको पर्यटन क्षेत्र भित्र प्रवेश शुल्क सार्क मुलुक लाई	१५०	
४	तोकिएको पर्यटन क्षेत्र भित्र प्रवेश शुल्क अन्य मुलुक लाई	२५०	
५	मकालु हिमाल आरोही स्वदेशिलाई	२५०	
६	मकालु हिमाल आरोही सार्क राष्ट्कोलाई	१०००	
७	मकालु हिमाल आरोही एशियालीलाइ	१५००	
८	मकालु हिमाल आरोही अन्य विदेशीलाई	२,०००	

अन्य विविध शुल्क दस्तुर

क्र.सं	व्यापारिक बस्तुको नाम	कायम दर रु	

१	रेडिमेड कपडा पसल आदिको थोक तथा खुद्रा व्यापारमा	१०००	
२	निर्माण सामाग्री हार्डवेयर पसल	२०००	
३	डान्स, फिजिकल फिटनेस सेन्टर आदि	१५००	
४	कुटानी पिसानी मिल	१०००	
५	पर्यटक रिसोर्ट	५०००	
६	रक्सी वाईन फ्याक्ट्री	६०००	
७	सिरक डसना बनाउने उद्योग	१५००।	
८	सिलाई कटाई तथा टेलरिङ	१०००।	
९	कुखुरा, बाखा, गाई तथा अन्य पशुजन्य तथा फलफुल फर्म तथा व्यवसाय	३ लाख सम्म पूंजि लगानीको १५००। सोभन्दा माथि प्रतिलाख ५००। थप	लागतको आधारमा
१०	रेडियो तथा एफ.एम. स्टेसन	३०००	
११	टेलिभिजन स्टेसन	५०००	
१२	स्टेशनरी	१५००	
१३	निजि दूरसंचार टावर	२५००	
१४	राष्ट्रिय गैर सरकारी संस्था	१५००	
१५	लघु तथा घरेलु उद्योग	१००० -१५००	
१६	सिनेमा घर	२५००	
१७	स्टेज/ड्यास भाडा	५००	
१८	प्रोजेक्टर भाडा प्रति दिन	५००	
१९	पूर्ण सरसफाई सेवा शुल्क प्रति घर	६००	
२०	सरसफाई शुल्क प्रति होटल बार्षिक	१०००	
२१	सब्जि व्यापारी कांटावाल	१५००	
२२	सुन चांदी पसल	२५००	
२३	काठमिल	५०००	
२४	पेट्रोलपम्प	५०००	
२५	सिमेन्ट उद्योग	रु.१ प्रतिबोरा	

२६	अन्य	सा.१०००, म.१५००, ठू.२०००	माथि उल्लेख भएकोमा बाहेक
२७	ग्रील	१,०००	

पूनश्च : माथिका अनुसुचिअरुमा छुट भएको/भुलवस नियमानुसार भन्दा वढी भएकाको हकमा नियमानुसार तोकिएको अधिकतम दररेट कायम हुने छ।